

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Rus o Slovencih.

Omenili smo uže članka o Slovencih, ki je izšel v št. 207 od 22. sept. v peterburgskem velikem dnevniku „Sin otečestva“. Spisal ga je L. Berezin, bivši konsul v Reki, zdaj vladni svetovalec in eden višjih uradnikov v ruskem ministerstvu vnanih zadev. Brez dvombe nij brez važnosti, da se ruski možje tega socijalnega in javnega stanja pečajo z enacimi vprašanji in skrbe za njihovo zanimanje in osvetljenje pred ruskim občinstvom.

Pod naslovom „Slovenci i izbirateljna reforma“ (volilna reforma) piše Berezin v uvodu: „Pleme Slovenov, naseljeno v jugozapadnih provincijah avstro-ogerskega cesarstva, preveč malo je znano ruskemu čita-jočemu občinstvu. Mi poznamo Slovence bolj po učiteljih geografije, nego po ruskih novinah, katere dajejo jako pičel material za seznanjenje s političnim položajem in teritorijalom plemena, ki sestavlja $\frac{1}{10}$ del vsega prebivalstva Cislajtanije. A mej tem je v pretečenem letu v tem plemenu nastala borba, jako interesantna tako po idejah, za katerih poborniki so se ogiasile različne stranke, kakor po vnanih okoliščinah, katere so jako karakteristično kazale vso zistemo volitev v rajhsrat, ki so se vršile pod pritiskom nemškega elementa. Kakor se ta borba kuriozna kaže, tako ima globoka značenja za izsledovatelja zdanjega položaja v Avstriji.“

„Projavljenje narodnega dvigljenja sredi slovenskago plemeni načalos' tol'ko v nedavneje vremja, a imenno s 1848 goda“ pravi Berezin in meni, da je Avstrija tačas Slovanom prijazna kazala se ker jih je rabila proti magjarski revoluciji. To so si Slovani v prid obrnili in svoj narod vzdig-

nili. Bili so pod enimi in istimi voditelji, da si so bili v preverjenji ločeni glede religioznih in drugih načel. Eni so verovali v neločljivost cerkve in države, a progresisti so trdili nasprotno. Avstrijska konstitucija, meni Berezin, je ustavila razvitje slovenskega plemena, ter sovražne Slovanom elemente Nemce in Italijane v delo spravila. Da so se konservativci od progresistov mej Slovani ločili, meni B. je deloma tudi nasledek konstitucije in Nemcev. Ta borba je za Slované opasna. Potem prehaja pisatelj k razlaganju federalizma, kakor ga umeje pravna stranka. On razloži zakaj je „mladoslovenskaja partija“ zoper tist federalizem, ki bi posameznim deželicam dal samoupravo in bi torej velika večina slovenskega naroda, ki je v šestih deželah zastopan, majoriziranju izročena bila. („Slovenci v značiteljnem menjšinstv, v mestnih sejmah oddali bi sebjá čez to na milost in nemilost boljšinstva.“) Zatorej pravi Rus dobro: le po zvršenem zedinjenji vseh Slovencev v eno kronovino bi mogli Slovenci o federalizmu govoriti.

O naših domačih protivnikih se tedaj Rus nepovoljno izrazi ko pravi: „Konservatorji ili staroslovenskaja partija, kotora ja prinjala takoe nazvanije „klerikalno-pravnoj partij“ v polnč odobrila federativnuju programmu. Predstavitelji etoj posičdnej partiji javljajut sja gg. Kosta i Bleiweis, a političeskim organem „Novice“. Eti slovenskije agitatori vstupajut v literaturnij boj, kotori ne imejet peremirij (premirja): „aut Caesar aut nihil“, govorjat staroslovenoci i, pozabivaja blago naroda, posilajut vsevozmožnje donosi na političeskijh svojih protivnikov (pozabljajo blagor naroda in vsemogoče na-

tolcevanja pošiljajo na svoje politične protivnike). Ostra sodba je to, ki jo Rus izreka nad našimi konservativci, naj si jo k sreči vzmó za blagost naroda.

V takem položaji je Slovence našla volilna reforma l. 1873. Obrazloživši krivični nam volilni red in razmere prebivalstva po narodnosti v Istri, na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, pove kako se je pri nas agitiralo, kateri so bili volilni shodi, volilni odbori itd. Hvali, da je bila misel „vseslovenskega centralnega volilnega odbora“ dobra politična misel, ker je imela tudi namen zaznamke Kranjcev, Štajercev itd. odpraviti, in obče ime Slovencev do časti pred vnanim svetom spraviti in vsaj moralno narodno edinost Slovencev kazati. Ker se je videlo, da bode razpor obče narodni stvari na škodo, skušali so mladoslovenski vodje doseči kak kompromis in res je bila 6. maja o tem konferenca (v matični sobi Ur.). Berezin pripoveduje, kako je ta konferenca brez vspeha ostala, ker so klerikalne strasti zopet razgorele po razidu konference.

Tako-le popisuje Rus agitacijo naših klerikalcev: „Klerikali prodolžali po prežnemu agitirovat' za svojih kandidatov, vospolj-zovavšis' (posluživši se) pri etom vpolnč jezuitskimi sredstvami. Fanatizm staroslovenov ne imčl predčlov: svjaščenniki (duhovni) s cerkovnoj katedri predavali anatemč (so preklinjali) političeskija zajavljenija mlado-slovenov, nazivaje ih voždej „bezbožnikami“, „massonami“, „bogootstupnikami“ i tomu podobnimi milimi nazvanjami. S cerkovnoj-že katedri (prižnice) eti revnitelji (zeloti) narodnago blaga spešili zapretit (zabraniti) svojim prihožanam (farmanom) čtenije gazet „Slovenski Narod“, „Soča“ i „Slovenski Tednik“; čtenije etih gazet, propove-

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)
(Dalje.)

„Vi ste tedaj ljubosumen, res ljubosumen človek; kakšna sreča!“ dejala je ploskajoča z rokama: „To je necenjena lastnost. Vselej sem si želela ljubosumnega moža, da bi se imela čemu smijati. Takov mož je neu-sušljiv vir za zabavo. Ne morete si misliti, kako me veseli, videti ljubosumno zategnen obraz, plašne poglede, ta grozljiva znamenja. Nijste mi imeli pokazati, da znate tudi ljubosumen biti, pripravim vas na to, da ne bodem cele dni nič družega mislila, nego kako bi to lastnost jako vroče in smešno v vas prebudila.“

In pred doktorjem je zasvetela mej temi

besedami zopet neogibna Enefa pri njegovem znožji klečeča, s solznim obrazom mu naznanovaje, kako ga ima za novega človeškega rešitelja ter mu svojo dušo za podnožje pripravila . . .

„To je se ve da nekaj čisto družega, nego Enefa“, tako se je nehote v njem ozvalo, ko se je pred „škratljem“ poklonil, obžalovaje, da je imela denes prvič in zadnjič to neizrekljivo zabavo, ne da bi še bolj hrepnel po časti, ponujati jej zaželeno zabavo, kot ljubosumen mož.

Vrne se denes prvič, kar se je spominjal, demov, beže iz društva, katerega je drugokrat tako hrepeneče iskal in brez katerega se mu je zdelo, da niti biti ne more. V sobi se spusti na stol in zakrivši si z rokami obraz, pade z glavo na zraven stoječo mizo. V tem stanju je bil tih in nem eno uro, dve, tri . . .

Njegova vnania postava se nij ganila,

ali tem viharnejši se je gibalo v njem. Njegovo notranje je bilo podobno vitincu, v katerem so se vrtile, srečavale se spenjale in mej seboj se bojevale najraznejše misli, bojevali se čuti, pojmi, predsodki. Otik se drugokrat nij, kakor vemo, z mislimi preveč glave trudil; ali denes je to nagradil. Premišljal je tako ostro vohvatno, da je izdalo za vsa minola leta. Bil je v njem boj tih, odločen; v zmešnjavi njegovih prs je biral razsajivi stari človek in novi se je z njega rajal. Nastal je v njem trenotek onih velikih, važnih, in kakor se na videz zdi, naglih obratov, ki se gode v naravi po istih zakonih in prilikah kakor v človeških prsih. Morje se naglo strese, vzpeni se, in nad zmetanimi valovi se prikazuje otok lesketaje se zlatoblíščečimi rastlinami, z biseronosnimi vstrigami. To se nam zdi čudovito, ali v skrivnem krilu zemlje se je dolgo delalo, predno so se izvile in osvobodile v notranjem

davali oni, smrteljni gréh! No, kromě (kljuba) etoj jezuitskoj šajki (druhali) „in kljuba vsem zmerjanjem“ literatorov, kotorije pri posrědstvě gazet „Novice“ i „Slovenski Gospodar“ sipali čělije poto ki rugateljstv (psovk) na golove zaščitnikov političeskich interesov svojega otečestva“ — imela je ta borba po mnenji Berezinovem velik vpliv na narod. Rus na dalje razlaga, da je prišel v naš narod izrek, „rajši nemškutarja, nego liberalnega Slovenca,“ in pogublja tako postopanje.

„V to vremena, kogda peressorilis' (prepirali se), kogda razdalis' sredi ih kriki, čto lučše (boljše) predatsja Němcam, čem ustupit svojim“ razklada Rus, zmagovali so res Nemci in vlada, na škodo Slovanstva. In tako imajo dežele, kjer Slovenci prebivajo (Istra, Krajna, Štirija in Karintija) v rajhsratu samo 8 deputatov a nemško-italijanska stranka 46.

V malih podrobnostih je pač tu in tam Rus kaj zgrešil; tudi ne pozna vpliva vladnega in neugodnosti nemške izreje večine denašnje naše generacije; vendar kakor bralci iz teh kratkih podatkov vidijo, je sploh njegova sodba o Slovencih resnična.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 7. oktobra.

Državni zbor zbor bode na dnevnem redu našel 20. okt. Seidlov nasvet o odpisavanju davkov pri nesrečah, in drugo branje akcijske postave.

Moravska češka poslanca dr. Kozanek in dr. Kusi sta izročila peticije več občin, ki terjajo naj se zvrši državopravno uravnanje s češko-slovanskim narodom na podlogi reskripta od 12. sept. 1871.

O **dalmatinskem** namestniku Rodiču je „Vaterland“ poročal, da misli odpovedati se svojega mesta, ker vlada neče uvesti slovanskega jezika v srednje šole in urade, kakor je obljubila ob svojem času, nego se novovoljeni sekcijski svetnik italijanismo dr. Pozzi temu protivi. — „Presse“ taji, da bi bil Rodič svojo demisijo dal.

Novoimenovani **hrvatski** vsučilišni profesorji so izmej sebe izvolili za rektorja prof. filozofične fakulte g. Mosiča in prof. prav. g. Vojnoviča, za prorektorja zagrebške univerze.

Vnanje države.

Na **Francoskem** je dozdej 1000 volitev v generalne svete znanih in se zdi, da imajo do zdaj razne barve konservativci

majhen večino. V več okrajih je treba ožje volitve. Večja mesta, kakor Nantes, Montpellier, Lyon, Lille in Bordeaux so volila republikansko.

V **švajcarskem** kantonu Soloturn se je pri ljudskem glasovanju z 8356 glasovi proti 5896 sklenilo, da se imajo štirije kloštri odpraviti mej njimi Mariastein.

Španjski vodja upornikov in poževlec kraljevskega prestola don Karlos je bil, kakor telegraf poroča, valed upora mej svojimi lastnimi vojaki v Durango v spodnji život ustreljen in teško ranjen.

Iz **nemškega** rajha poroča telegraf novico, ki se bode po vsem svetu čudna zdela, namreč, sloveči Bismarekov tekmeec in diplomat grof Arnim je od berlinske policije zaprt! Komisija, ki je njegovo stanovanje preiskovala, je terjala od njega neka pisma, ki mu jih je Bismarek pisal. Arnima dolže, da je več državnih aktov prisvojil si. Familija njegova je vložila prošnjo, naj se iz zapora pusti. — Vse skupaj je velik nemški škandal. Najbrž se Bismarek boji, da ne bi kaka njegovih prav nemških nepoštenih političnih intrig na svitlo prišla, za to se posilstva poslužuje.

Danski kralj je odprl svoj parlament 5. okt. in v prestolnem svojem govoru naglašal, da so razmere z vnanjimi silami dobre; vlada upa, da se severo-šlezviziško vprašanje srečno reši.

Mej **turškim** sultanom in njegovim nečakom, princem Murad Effendijom, postavnim naslednikom na prestolu je nastopilo pomirjenje. Pomiril ju je Šejkul-Islam in britiški poslanik lord Eliot. Sultan je prisegel na koran, da se njenega prava Muradovega ne bode dotikal, vsled tega je slednji obljubil sultanovemu sinu, Juzuff Izzedinu, mesto generalisima. Povod tega važnega obračaja, je baje sultanovo novo nevarno bolehanje.

Dopisi.

Iz Kamnika 2. okt. [Izv. dop.]

Akopram smo uže vajeni videti raztrgani in razrušeni mali grad, in bi vsled tega morali se uže navaditi žalostnega pogleda, vendar nas pri vsacem pogledu obide nehote nevolja in jeza nad malomarnostjo naših „spießbürgerjev“. Govorilo in pisalo se je uže toliko o teh naših podrtijah, da si uže človek ne upa več ziniti, boječ se, da bi se mu ne smijali in rekali, da ne zna družega, nego malograške razvaline in ž njimi naše mesto grajati pred svetom. Pa če si tudi mašete usta, vi, ki ste sokrivi nad propadom, vendar hočem še enkrat mlatiti slamo, da slišite — bog daj, da ne prazno!

Dobro je še v spominu ponudba bogatega tujca, ki je hotel napraviti lep pot na mali grad in staro zidovje prenoviti in postaviti prijazen „palazino“, ter po smrti svoji prepustiti mestu v last, kako ste odbili to ponudbo rekoč: „Gott weiss, vielleicht ist er ein Spion,“ (kakor se je baje izrazil nekdo).

Pa pustimo kar je, to je. — Če pa uže naš „spießbürgerski“ ponos nij dopustil, da bi bil tujec gledal iz grada doli na mesto, zakaj vendar pustite, da se vaš ponos zdaj tako zasmehuje, da raste trava tam, kjer bi bilo lahko lepo poslopje, kinč našemu mestu. Boste li travo prodajali vsako leto in iz tega preskrbljevali razsvitljavo mestno, ali boste bika gori vlekli, da jo bo snedel?

Vsako mesto, ko bi imelo taki kraj, če bi imelo tudi denar si izposoditi, napravilo bi gotovo vsaj prijazen stolpič, iz katerega bi krasni izgled zanimal tujce in domače. Pri nas pa, ko ima mesto denar, to nij mogče kaj ne? In če bi tudi ne bilo gotovega denara, koliko se ga lahko naredi iz velikih gozdov in sicer brez vsake najmanjše škode. Ako so prejšnji gospodarji smeli posekati več, nego po navadi, da so poplačali toliko dolga, servitute odkupili in še prihranili tisočev, zakaj bi sedaj tudi ne smeli posekati nekaj potem več in obrniti denar v olepšanje mesta. Bogato mesto pa je slabši, ko marsikateri ubogi trg. In tudi po čemu leži denar? Menda zato, da se nekaterim hrepenenje vzdiguje in bi radi, da bi se „razdelil“ mej „purgarje“. Kako z lahka bi se popravil stari zid, malo pozidal, ter napravil vsaj stolp za čuvaja, in čuvaj naj bi bil tudi ob enem cerkovnik. Bi li ne bilo to koristno in zraven pa še lepo? — Pa čujte še večo modrost! Pred nekaj leti sklenilo se je popraviti to starino in res so uže napravili streho, ter jeli kriti, kar se spró mej sabo in hajdi streho doli. Zdaj pa leži celo strešje in opeka zvunaj na prostem in skoro bo opeka vsa potrta, les bo jel gnjiti, strehe pa le ne bo. Ko bi hodil zveličar še sedaj po svetu, še bolj ko nad Jeruzalemom zjokati bi se moral nad Kamnikom. Slabši gospodarstvo, nego — babje.

Pri kopanji vodotoka po šutnji je tudi takov nered, da se bogu usmili. Nerodnost pri odpeljavanju in dovaževanju je očitna in mestu, da bi odpeljal po krajšem potu dvakrat, mora po daljšem potu čas muditi itd.

zemlje one moči, katere so ga na vrh zvele.

Prišla je končno ura spoznanja tudi mlademu, še zmirom tako neskrbnemu, od osode razvajanemu možu; moč ki je v njem dozdej tako leno dremala, da se niti probudila nij, ko se je za to ravnalo, zavarovati si srečo življenja je končno prekipela bolest nad zgubljeno ljubeznijo, po lastnem zadolženju izgubljeno! In zatreslo se je celo njegovo bitje in iz valov njegovega notranjega še zmirom tako meglenega, nestanovitnega, od nečimernosti prepreženega, prikazal se je otok lesketajoči se v zlatu dobrih namenov, v biserih resničnega obžalovanja.

Končno — bilo je uže pozno, jako pozno, še mnogo pozneje, nego je hodil iz krčme domov, — končno je poskočil in začel strastno po sobi hoditi gori in doli.

„Ona je imela vendar le prav, da nijsem za nič, da ne vem zakaj in čemu živim, da

delam vse le za kratek čas, da nij v meni niti jedra, niti vere, niti prepričanosti!“ vskliknil je glasno, ali zraven je bolj vpil nego govoril. „Saj je vsaka njena beseda resnica. Kaj tu počnem, kar sem se s hribov vrnil? Ali ne kopičim neumnosti na neumnosti, ali sem imel uže dobro, pošteno misel, kar sem se ločil od nje? Kaj se ne igram s svojo častjo, hoteč nastopiti pot, kateri črtim, le zato, da bi jej kaj nalašč nagajal! Ali ne igram s svojo srečo, hoteč le iz praznega maščevanja vezati se na večnost na takovo ljuljo brez duše in brez srca, kakor je ta od katere uprav prihajam? Tako kakor jaz, ravna samo fantalin a ne mož. Obnašam se kljuba doktorskemu diplomu res, kakor šolar. Pa saj sem šolar, učim se stoprv živeti. O Euefa, hotel sem se nad taboj maščevati, a zato sem tebe sam nad seboj maščeval. Zraven teh, katere sem hotel tebi kljuba za ženo vzeti, spoznal

sem še le tvojo veliko, neizrekljivo vrednost; in pravim iz cele duše, da je nij nad toboj nobene več na zemlji. Ah, zaslužil sem to stokrat, da sem te izgubil; zakaj sem te s tako zanikarnostjo zatajil, in pred kom? Pred ljudmi, ki niso vredni, da bi poljubovali prah pred tvojimi nogami! Tebe nijsem nikakor vreden, v ničem se ne morem k tebi ravnati! Nijsem družega, nego mizerni, od predsodkov drugih, še bolj mizernih ljudij, odvisni slabeč! Da, to sem, a nič boljšega! To sem še zmirom nedvomljivo dokazal. To nij nikakoršna zasluga, da sem tako priljubljen, da me hvali celi svet, da z vsacim dobro izhajam; saj se godi to le zategadelj, ker nijsem s svojimi prizadevanji nikomur na potu, ker s svojimi nagledi nikomur ne protivim; kaj bi ljudje na meni grajali, ko na meni nič nij! Bil je enkrat v mojem življenju trenutek, ko se je boljša iskra v meni skresala, ko sem hotel zares

Z Radovljiškega okraja na Gorenjskem 1. okt. [Izv. dop.] Z veliko nejevoljo se morajo človeku lasje ščetinit od jeze, ko bere v „Slov. Nar.“ poročilo dež. odbora, da je nemškutarski drž. poslanec bogatin Martin Hočevnar, — dolžnik kranjske dežele s 130.015 gold. 95½ kr. — posebno, če iz lastne izkušnje, kako hudo terjajo, in so terjali od nas tako imenovanih „reprezentantov“, ki smo imeli krčmarje sami leta 1866. užitnino v najemu, zaostale priklade na deželni in zemljišni zaklad. Jaz sam sem bil petkrat zarubljen. Ker nisem mogel od krčmarjev zaostalih zneskov izterjati, pa so mene kot „reprezentanta“ davili. Ker nisem mogel vsega na enkrat plačati, prosil sem za potrpljenje in za obroke. A koliko mi je bilo dovoljeno? dva dni, to je od 31. marca do 2. aprila 1867! In jaz sem moral plačati, ako ravno sam še do danes nisem vsega zaostalega dobil, in tudi nikoli vsega ne bom. Tedaj od tacega, ki malo ima, mogli so izterjati do zadnjega solda; tu pa od bogataša, kakor je državni poslanec g. Martin Hočevnar, pa ne morejo izterjati, čudno, prečudno! Tu se zopet vidi, kako je enaka pravica za vse. Vsak krčmar mora takoj plačati, predno vino na pipo dene. Le H. ne. To je živ dokaz, kako se s priprostim navadnim človekom, kako pa z bogatašem ravna, tukaj revnega pritiskajo in mu sramoto in stroške delajo za vsak zaostali sold, od bogataša, ki ima od kranjske dežele 130.015 gld. 95½ kr. denarja v žepu, pa ne morejo izterjati! — Dolenjcem pa čestitamo, da imajo tacega poslanca

Iz Zagreba 6. oktobra [Izv. dop.] Zakonska osnova o preustroju politične uprave jo našla v zakonodavnem odboru precej hudo opozicijo. Bati se je, da se sabor ne bode sprejel. Denes ima središnji saborski klub posvetovalno sednico, in če se v njem večina za njo ne bode dobila, jo bode sabor vladi nazaj odrinil. Svet se vpraša, v čem je načrtan v zakonske osnovi upravni organizem boljši od sedanjega? A si na to vprašanje pravega odgovora dati ne more načelo ločitve uprave od sodstva je edino, kar se more hvaliti na zakonske osnovi. Vse ostalo je pa tako zmedeno, da se politična uprava po tem kalupu pač ne bode lahko izvesti in v pravilnem toku držati dala. Če bi se iz osnove velike županije in veliki žu-

pani izpustiti smeli, — kar pa ogerska vlada ne pripušča, ker to baje sega v ustroj hiše velikašev ogerskega sabora, — bila bi osnova jako praktična, in organizem dosta ročen in okreten, ker so se pa pozneje velike županije in veliki župani v osnovo uriniti morali, izgubila je osnova svoj edinstven slog, ter skoro da nij za nobeno rabo. Tožbe, da je sedanja naša uprava slaba, ne izvirajo toliko iz sedanjega slabega upravnega organizma, kolikor iz neveljavnosti uradnikov, v katerih rokah je. Najboljši upravni organizem ne bode našo upravo izboljšal, če pride v roke takim uradnikom, kakoršni sedaj po naših županijah in županijskih okraih pašujejo. Od kodi pa kovino za večje, za poštene upravne uradnike vzeti?! — Po izgnanji Bachovih uradnikov prišla je deželna uprava ljudem v roke, ki so ž njo delali, da se grobo po domače izrazim, kakor — svinja z mehom. Pod Rauchom in Vakanovičem je bila cela Hrvatska in Slavonija samo en veliki uradnikluk, in ta obstoji še danes. Mažuraničeva vlada je vse hvale vredna, da je balto vzdignila nad „avitično“ deželno upravo. Več pa kot najbolji upravni organizem so vredni večti in pošteti upravni uradniki, katerih je pa tako malo pri nas.

Naše mestno zastopstvo je mestne dače tako povisilo, da bode v prihodnje mestni letni dohodek iznašal 350.000 gld. Če se računa, da ima Zagreb razen okolišnih k ujemu spadajočih vasi 20.000 ustanovnikov, pride na vsako glavo do 18 gold. mestnega davka in ta je huda. Mestni zastop obrazlojuje povišanje dač s tem, da je treba to in ono v polepšanje in v lagodnost njegovih prebivalcev storiti. Zagrebčani potrebo namerjavanih naprav tudi uvidevajo, vendar pa nezadovoljstvo z mestnim zastopom od dne do dne raste. Obžalovati je, da odium tudi posredno na narodno stranko pada, iz katere je sedanjí mestni zastop izšel.

Na naši gimnaziji se je letos toliko dijakov vpisati dalo, da bo treba za sedem razredov paralelke narediti, tako da imamo faktično dve gimnaziji. Tudi na realki množi se število učencev naglo od leta do leta.

Domače stvari.

— (Nova ljubljanska realka) se bode tedaj, kolikor je do zdaj znano, 14.

kaj rednega iz sebe narediti in pri ljudeh kaj veljati. Takrat sem napisal ono nesrečno-srečno pesem, ki mi je pridobila tvojo ljubezen, ali kmalu je zadušila v meni nečimurnost ljubezen do človeštva in ohromila v meni vzlet k višjemu. Iz slabosti sem si izvolil ugodnejši in mehkejši pot, ki se vije mej samimi močirji, v čigar blatu se ne vidijo nebeške zvezde. Oh, Enefa, kako sem te razžalil! Še le zdaj razumem, kaj si čutila poznavši, da je tvoj novi odrešenik sveta človek kakor vsak drugi, da slabši, nego vsak drugi! Ostro, pa pravično si ga imenovala očitnega lažnika! Da, lagal sem očitno, priznavaje se k rečem, katere sem s svojim ravnanjem izdajaval; nisem držal besede, s katero sem se v svoji mladostni gorečnosti zavezal, nisem izuril kar je v meni ležalo. Ah Enefa, ne smem se spomniti, kako zlo si me ljubila, da bi ne zblaznel, ker je vse proč! Ko bi imel tvojo moč, bi poskusil nazaj dobiti, kar sem izgubil. Kako

odločno si me sunila od sebe! Ko si našla, da v meni nij jedra, si darovala svojemu prepričanju vse: ljubezen, bogastvo, sijajno preskrbljenje, tudi trenotek niji premišljevala, in jaz se ne morem odreči edini svoji napaki. Ali res ne morem? Je res vse izgubljeno? Moram vstati, kar sem? Ne, ne, tisočkrat ne! Nij da bi moral! Pazi, ti hudobna, pa mi še vendar zmirom tako draga, Kantorčica! Po tem, kar se zdaj v meni godi, morda si se vendar tudi drugič zmotila; nisem nikakoršni človeški odrešenik, ali tako ničev, kakor si me ti delala, morda tudi nisem. Ko bi te prepričal, da si mi krivico delala, bi se najboljšje maščeval nad taboj! . . .“

Otik nij prišel to noč niti v posteljo; do belega dne je hodil po sobi, neprenehoma o tem premišljeval, kako bi Enefo prepričal, da se je drugič hujše zmotila nad njim, nego prvič. — —

(Dalje prih.)

t. m. slovesno odprla. 13. t. m. zvečer pride z brzovlakom naučni minister Stremayer v Ljubljano. 14. ob 10. uri se bode vršila svečanost v realki. Vzidal se bode zadnji kamen in položil ustanovni spis v prostor, ki je za to namenjen, in zazidal. Navzočen bode minister in povabljeni honoracijori. Ko minister Stremayer pride, začne se po programu svečanost. Govoril bode baje župan g. Lašan, dr. Supan in mladi profesor dr. Supan. Pri telovadnici bode čakala šolska mladina. Ko se kamen vzida, bode minister ogledal poslopje. Potem se vrne k telovadnici, kjer bode ravnatelj Mihal v pričo šolske mladine ministra nagovoril. Popoldne ob 3. je v kazini banket, katerega se bode udeležilo 70 osob. Zvečer je pri dvornemu svetniku g. v. Widmannu čaj. Drugi dan z brzovlakom se odpelje minister.

— (Dnevni red VIII. seje deželnega zbora kranjskega) 8. oktobra dopoldne ob 10. uri je: 1. Berilo zapisnika 7. seje. 2. Naznanila zborničnega predsedstva. 3. Prvo branje vladne predloge stavbenega reda. 4. Poročilo narodno-gospodarskega odseka o vladni predlogi postave o brambi poljščine. 5. Poročilo finančnega odseka o računskih sklepih deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1873. 6. Poročilo finančnega odseka o proračunu deželno-kulturnega zaklada za l. 1875. 7. Poročilo finančnega odseka o dolžnih vžitninskih prikladah za deželni in zemljiško-odvezni zaklad. 8. Poročilo finančnega odseka zaradi deželne priklade od piva in žganja. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o podpori 5000 gld. dolenskim po toči zadetim občinam. 8. Ustno poročilo narodno-gospodarskega odseka o subvenciji za cesto iz Bloške police na Rakek. 11. Poročilo deželnega odbora zaradi deželne doneska za uravnavo Save pri Krškem.

— (Čitalnica v Rojanu) uljudno vabi vse č. gg. ude in rodoljube k dobrodelnemu koncertu, katerega bode napravila dne 18. t. m. v prid po strelí ponesrečenega posestnika J. Hrovatin vulgo Kogelj iz Občine. Sodelovali pri temu koncertu bodo zbori tržaških, rojanskih, skedenjskih in prosekških pevcev. — Nadejamo se, da se bode gotovo mnogo udov in rodoljubov omenjenega koncerta udeležilo, temveč ker bode taisti prvi veliki koncert slovenski v Trstu, in je v blagi namen enega naših sobratov odločen.

— (Iz Gradca) se nam piše: V novi enoletni praktični učiteljski tečaj je 44 dijakov sprejetih. Maj njimi je 8 Slovencev, in sicer 4 iz celjskega, 2 iz mariborskega gimnazija, 1 iz mariborskega bogoslovja, 1 iz ljubljanske realke. Nemci so iz vseh kronovin kateri, eden je pa celo iz Bratislavskega gimnazija, k nam priromal. Slovenci se ne podučuje. Slovenci so tedaj sklenili do ravnateljstva se obrniti, naj potrebna pota za njih izobraženje v materinščini stori. (Prav tako. Ur.) Vspeh te molbe Vam hočem prihodnje naznaniti.

— (Pred porotno sodnijo ljubljansko) je bil predvčeranjem obsojen poštni uradnik K. Leitner iz Gradca, ki je zadnji čas v Ljubljani služil, — zaradi tega, ker je 16 rekomandiranih pisem izproneveril ali za svojo porabo ukral, v katerih je bilo 240 gl. V zapor pride na dve leti teške ječe.

Razne vesti.

* (Ivan Turgenjev o slovanski vzajemnosti.) „Lovčevi zapiski“, od Iv. Turgenjeva, prvega ruskega novelista so izšli te dni tudi v češki prestavi na svitlo. Izdajatelj Franc Macha je torej poslal omenjenemu pisatelju en iztis prestave v krasni, elegantni vizbi. — Vsled tega je poslal Iv. Turgenjev, ki stanuje v Bougivalu blizu Pariza v Halganovej hiši, g. Zakrejsu v Prago pripis, v katerem izreka svojo radost, da se je češkemu občinstvu podalo v prestavi pravo zrcalo ruskega življenja in npravi, posebno poudarja slovansko vzajemnost, ter izreka v omenjenem pripisu: „pri vseh naših preprih in različnostih smo mi vsi vendar ena slovanska kri, a stojmo verno drug k drugu!“

* („Najstarejši ljudje.“) V neki vasi na Pomoranskem so vsled mejnih urejevanj pri nekem zemljišču, potrebne listine pogrešali, torej so morali dokazov iskati, vprašaje najstarejši ljudi v vasi, če se spominjajo iz mladih let kacic sporočil, ki bi jim pomagali to stvar rešiti. Sodnik, kateri je tožnika zastopal, pokliče torej župana, ter ga prosi, naj mu imenuje najstarejši ljudi iz vasi. Odgovori mu župan, „gospod, prav žal mi je, a nemogoče je u treči vam, ker so najstarejši ljudje v naši vasi že vsi pomrli, kako bi jih torej na pričo poklical.“

Vsem bolnim meč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbellja, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehana a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v

sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalce in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalce. Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra. Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehana, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji. Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji. Št. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanju v prsih. Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic. Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji. Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane. V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 7. oktobra.			
Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	25	
1860 drž. posojilo	108	—	
Akcije narodne banke	987	—	
Kreditne akcije	247	25	
London	109	60	
Napol.	8	80	
C. k. cekini	—	—	
Srebro	103	60	

Najnovejše slovenske F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8° se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Narodna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Narodna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovcu: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: „Narodna tiskarna“. V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptui: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek. Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajc Bož. — Prešern, Prešern ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo za grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek. Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

IV. zvezek. Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek 25 kr.

V. zvezek. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

VI. zvezek. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik 25 kr.

Umrli
od 1. do 5. okt.:
Jož. Skalar, delavec, 67 l. za grižo v bolnišnici. Karel Bičjak, gostil. otrok 9 dni na željustnem krči. Jos. Strle, kajžarski otrok, 2 l., in Fr. Siberer 3 l. oba na vnetjem vratu. Janez Gonšek, 25 l. v bolnišnici za jetiko. Zof. Šahar, hči mizarja na sušici. Agata Križaj, 60 l. stara na pljučnici. Anton Rus, 37 l. za jetiko. Anton Drnovšek, 57 let star, v bolnišnici za oslabiljenjem.

Tržne cene
v Ljubljani 7. oktobra t. l.
Pšenica 5 gl. 10 kr.; — rež 3 gl. 30 kr.; — jočmen 3 gl. — kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. — kr.; — prosó 2 gl. 80 kr.; — koruza — gl. — kr.; — krompir 1 gl. 60 kr.; — fižol 5 gl. 80 kr.; — masla funt — gl. 53 kr.; — mast — gl. 50 kr.; — špeh frišen — gl. 42 kr.; — špeh povojen — gl. 44 kr.; — jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 31 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 g d. 60 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Na šestrazredni ljudski šoli v Ptui je služba za
podučiteljico
s plačo 560 gold. eventual z remuneracijo 420 gold. izpraznjena.
Nemškega in slovenskega jezika zmožne prosilke naj svoja pravilno dokumentirana prosila postavnem pótém pošljejo okraj. šol. svetu v Ptui do 31. oktobra t. l.
Okrajni šolski svet v Ptui,
dne 30. sept. 1874. (277—2)

Peti redni
občni zbor
kranjske obrtnijske družbe
v Ljubljani
31. oktobra 1874 o 4. uri popoldne
v ravnateljskih sobanah društvenih.

Dnevni red:
a) Sporočilo o delovanji v minulem društvenem letu;
b) sporočilo pregledovalnega odbora;
c) predlog gospodarskega sveta o porabi čistega dobička.

Gosp. delničarji, ki se hoté udeležiti glasovanja, so na-prošeni, naj v smislu čl. 10 spl. pravil ulež pri društveni blagajnici svoje delnice vsaj do 25. oktobra, da se jim potem izročé pooblastilni lističi. (278—2)

Starosta gospodarskega sveta.

Dijaki iz realke
se vzemo pod prav ugodnimi pogoji na
kosto in stanovanje
v Rožnih ulicah št. 114, II. nadstropje.
(276—3)